

РЕКОНСТРУКЦІЯ КІНОКОНЦЕРТНИХ ЗАЛІВ ІЗ АДАПТАЦІЄЮ ДО СУЧАСНИХ БАГАТОФУНКЦІОНАЛЬНИХ КУЛЬТУРНИХ ПОТРЕБ МІСТА

Вінницький національний технічний університет

Анотація.

У роботі розглянуто особливості реконструкції кіноконцертних залів із адаптацією до сучасних культурних потреб міста. Визначено основні принципи інженерної модернізації будівель та їх інтеграції у структуру громадських просторів. Наведено приклади успішної реконструкції концертних споруд в Україні.

Ключові слова: реконструкція кіноконцертних залів, багатофункціональні культурні простори, інженерна модернізація, міське середовище, громадські простори.

Abstract

The paper examines the features of reconstruction of cinema and concert halls adapted to modern cultural needs of the city. The main principles of engineering modernization of buildings and their integration into the structure of urban public spaces are identified. Examples of reconstruction of concert facilities in Ukraine are presented.

Keywords: reconstruction of cinema and concert halls, multifunctional cultural spaces, engineering modernization, urban environment integration, public spaces.

Вступ

Для розвитку сучасного міста стратегічну роль відіграє модернізація кіноконцертних залів, які є важливими складниками культурно-громадських центрів та осередків соціальної активності. Проблема полягає в тому, що значна частина таких будівель застаріла як морально, так і фізично, адже була зведена у другій половині XX століття. На сьогодні вони не відповідають сучасним вимогам щодо функціональної організації, технічного оснащення, енергоефективності та доступності для маломобільних груп населення.

Реконструкція кіноконцертних залів повинна розглядатись не точково. Необхідно впроваджувати системний підхід до адаптації будівлі до сучасних багатофункціональних потреб міста, що забезпечить формування якісного громадського центру та підвищить культурну привабливість міського середовища. Це перетворить однотипну будівлю на динамічний громадський простір [1].

Результати дослідження

Велика частина кіноконцертних залів другої половини XX століття – застаріла та не відповідає сучасним вимогам. До основних проблем належать недостатня гнучкість функціонально-планувальної структури, обмежені можливості трансформації глядацького залу, низький рівень акустичного комфорту та недостатня енергоефективність огорожувальних конструкцій. Крім того, значна частина таких будівель не забезпечує повноцінного безбар'єрного доступу та не відповідає сучасним вимогам пожежної безпеки, що обумовлює необхідність їх комплексної реконструкції. Отже, сучасний кіноконцертний зал – це універсальне місце, що поєднує безліч факторів, задля створення потужного громадського центру [2].

Спочатку варто розглянути саму будівлю, щоб перетворити однотипне місце – на трансформований концертний майданчик, що дозволить охопити широку аудиторію та розширити спектр подій, що можуть там проходити. Реконструкція повинна здійснюватися комплексно, що передбачає технічне обстеження несучих конструкцій будівлі, їх підсилення або часткову заміну у разі потреби, модернізацію систем опалення, вентиляції, кондиціонування, електропостачання та освітлення, а також підвищення енергоефективності огорожувальних конструкцій. Значна увага приділяється вдосконаленню акустичних характеристик залу. Сучасні підходи надають змогу

забезпечити відповідну акустику під різний формат заходів. Для цього можна використовувати адаптивні акустичні панелі (баффли), регульовані поглинаючі поверхні, матеріали на основі дерева та тканин, звукопоглинальні конструкції, а також багатошарові стіни, для запобігання звукових втрат та витоку шуму. Важливим напрямом реконструкції є також створення трансформованого внутрішнього простору, придатного для проведення різних типів культурно-громадських заходів. Сцена, що здатна трансформуватись, модульні сидіння, які можна адаптувати під стоячі місця, чи навпаки. Це забезпечить здатність проводити різні події [3].

Після реконструкції самої будівлі варто розглянути комплексну реконструкцію середовища. Отже, важливо інтегрувати кіноконцертний зал у структуру міського простору. Варто розглядати об'єкт, не лише для проведення різнотипних концертних заходів, а й створити справжній багатофункціональний центр, де можна поєднати культурно-мистецькі, освітні, рекреаційні та соціальні функції.

Формування поліфункціональних комунікаційних просторів сприяє інтеграції різних форм дозвілєвої активності населення та забезпечує ефективне використання будівлі протягом усього дня. Розширення функціональної структури кіноконцертних залів за рахунок включення виставкових, освітніх, рекреаційних і громадських зон дозволяє перетворити їх на локальні осередки громадського життя та підвищує їх роль у формуванні комфортного міського середовища.

Важливим аспектом інтеграції кіноконцертних залів у міський простір є організація взаємозв'язків будівлі з прилеглою територією та системою громадських просторів міста. Формування відкритих площ перед будівлею, рекреаційних зон короткочасного перебування, безбар'єрного середовища та зручних пішохідних і транспортних зв'язків сприяє активізації соціальної взаємодії населення та підвищує містобудівну значущість об'єкта. У результаті реконструйований кіноконцертний зал може виступати важливим елементом формування локального громадського центру території [4].

Така універсальна реконструкція допоможе оживити район, або ж надати нового забарвлення, привабить більше туристів та стане новим центром тяжіння населення.

Попри те, що багато об'єктів ще потребують втручання, в Україні є приклади вдалої реконструкції ККЗ з інтегруванням в міський простір.

Кіноконцертна зала «Україна» у Харкові – успішна реконструкція, що осучаснила культурний простір. Будівля ККЗ «Україна» була побудована ще у 1960-х роках. Розташована у міському саду ім. Т. Г. Шевченка. Було оновлено фасад, дах, внутрішні зали, модернізовано інженерні системи. Вдалося зберегти унікальний архітектурний стиль, але з використанням сучасних матеріалів. Зал було обладнано сучасною акустикою. Передбачено місця для маломобільних груп населення. Таким чином кіноконцертний зал «Україна» у Харкові є прикладом багатофункціонального культурного об'єкта, що поєднує концертну, кінематографічну та громадсько-рекреаційну функції, а його розташування у структурі центрального міського парку підсилює інтеграцію будівлі у систему громадських просторів міста [5].

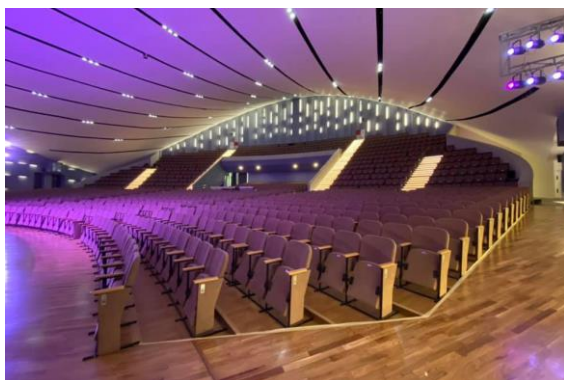

Рис. 1. ККЗ «Україна», Харків, 2021р. [6]

Національний палац мистецтв «Україна» у місті Київ є одним із найбільших концертних комплексів державного значення та важливим культурним центром столиці. Будівля споруджена у 1970 році та розташована в центральній частині міста на перетині основних транспортних і пішохідних зв'язків. У процесі модернізації було оновлено інженерні системи, сценічне обладнання

та покращено акустичні характеристики залу, а також забезпечено безбар'єрний доступ для маломобільних груп населення. Палац мистецтв використовується як універсальний культурний майданчик для проведення концертів, театральних постановок, фестивалів і державних заходів, що підтверджує його роль як багатофункціонального культурно-громадського центру центральної частини міста [7].

Рис. 2. Національний палац мистецтв «Україна», Київ, 2023р. [7]

Висновки

Дослідження показало, що реконструкція кіноконцертних залів повинна здійснюватися комплексно, поєднуючи багатофункціональність, інженерно-технічну модернізацію та вдале інтегрування у міський простір. Сучасні підходи передбачають розширення функціональної структури та формування відкритих громадських просторів навколо будівлі. Аналіз реалізованих прикладів в Україні свідчить про можливість перетворення застарілих споруд на багатофункціональні культурно-громадські центри міського значення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Jeremić M. Shaping the space of concert halls as cultural venues throughout history and its influence on contemporary design. *Synergy of Architecture and Civil Engineering*. 2025. P. 541–549.
2. Кашшай О., Антонюк Д., Данилюк В. Універсальний зал у театрі та його сучасна трансформація. *Вісник Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури*. URL: <https://journals.naoma.kyiv.ua/index.php/bulletin/article/view/105/97> (дата звернення: 22.03.2026).
3. Котенко Н. В., Цимбалова Т. А. Особливості формування внутрішнього простору сучасного концертного залу. *Матеріали VI науково-практичної конференції студентів та аспірантів*. ПДАБА. 2025. URL: <https://pgasa.dp.ua/wp-content/uploads/2025/06/VI-konferentsiya-studentiv-aspirantiv-onovlenyj.pdf>
4. Петришин Г. П. Містобудівне проектування. Частина II: проектування структурних елементів міста : навч. посібник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2017. 288 с.
5. Кіноконцертний зал «Україна»: сторінки історії та особливості архітектури. *Kharkiv Trend*. URL: <https://kharkov-trend.in.ua/uk/eternal-5036-kinokonzertnyj-zal-ukrayina-storinky-istoriyi-ta-osoblyvosti-arhitektury>
6. Кіноконцертна зала «Україна» (Харків). *Вікіпедія* : вільна енциклопедія. URL: [https://uk.wikipedia.org/wiki/ККЗ_«Україна»_\(Харків\)](https://uk.wikipedia.org/wiki/ККЗ_«Україна»_(Харків))
7. Відновлення Палацу «Україна» після обстрілу. *Національний палац мистецтв «Україна» : офіційний сайт*. URL: <https://palac.ua/changes/vidnovlennya-palaczu-ukrayina-pislya-obstrilu/> (дата звернення: 22.03.2026).
8. ДБН В.2.2-16:2019 Культурно-видовищні та дозвіллієві заклади. [Чинний від 2019-12-01]. Київ : Мінрегіон України, 2019. 109 с. (Державні будівельні норми України).

Чумак Юлія Юрївна - здобувачкап групи БМ-22б, факультет будівництва, цивільної та екологічної інженерії, Вінницький національний технічний університет, м.Вінниця. e-mail: aleco1772280@gmail.com

Рундюк Світлана Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент кафедри будівництва, містобудування та архітектури, Вінницький національний технічний університет, e-mail: runduyksv@gmail.com.

Yulia Chumak - student of group BM-22b, faculty of construction, civil and environmental engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia. e-mail: aleco1772280@gmail.com .

Svitlana Ryndiuk - PhD, docent of Department of Construction, Municipal Economy and Architecture, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: runduyksv@gmail.com.